

Till Högsta domstolen

Angående yttrande i Högsta domstolens mål nr T 3084-05

Högsta domstolen har förordnat att Föreningen Byggandets Kontraktskommitté, (BKK), skall inkomma med yttrande i mål T 3084-05.

Inledningsvis vill BKK framhålla att ABK 96 framförhandlats mellan BKK, som företrädare för beställare, och Arkitekt- och Ingenjörsföretagen, som företrädare för konsulter. Arkitekt- och Ingenjörsföretagen har sedan 2001 ersatts av Svensk Teknik och Design, som också är medlem i BKK sedan 2002. Mot bakgrund av att ABK 96 är ett förhandlat avtal, s.k. agreed document, bör det enligt BKK:s uppfattning vid tolkning av eventuella oklarheter sakna betydelse vilken av parterna som fört in dokumentet i ett avtal.

I underinstanserna har framförallt innebörden av ABK 96 § 6.8 varit föremål för diskussion, och då i första hand tolkningen av begreppet "skadan upptäckts".

Vad först beträffar ordet "skadan" i ABK 96 § 6.8 syftar det enligt BKK på skada enligt § 6.1, dvs. skada som konsulten orsakat beställaren genom vårdslöshet eller försummelse.

I kommentaren till § 6.1 finns en bevisbörderegeln som anger, att om beställaren påvisat att skadan beror på en felaktighet i konsultens handlingar eller en underlåtenhet av konsulten, så presumeras detta bero på vårdslöshet från konsultens sida. Om konsulten vill fria sig från ansvar ankommer det på denne att visa han inte förfarit vårdslöst.

För att "skada" enligt § 6.1 skall anses "upptäckt", och därmed skyldigheten att snarast framställa krav enligt § 6.8 inträder, krävs att beställaren "upptäckt" dels att han drabbats av skada, dels att konsulten svarar för skadan i förhållande till beställaren.

Vid en jämförelse med ABK 96 § 6.7 kan konstateras att det ej är tillräckligt att skadan "bort upptäckas", utan det krävs att skadan "upptäckts".

I det aktuella målet innebär det att beställaren (LB Hus AB) skall "upptäcka" dels att det föreligger en fysisk skada eller annat fel på entreprenaden som beställaren svarar för i förhållande till byggherren (Markaporten AS) , dels att konsulten (FB Engineering AB) enligt ABK 96 § 6.1 svarar för felet i förhållande till beställaren.

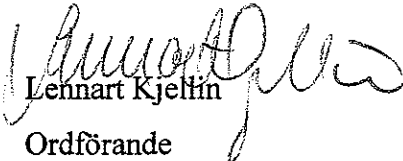
Beträffande det första ledet, är det enligt BKK:s uppfattning inte tillräckligt att det framställts krav mot beställaren som kan medföra skada, utan beställaren bör kunna avvakta tills det, med stöd av utredning eller motsvarande, framstår som tämligen klart för beställaren att han kan drabbas av skada, t.ex. att beställaren svarar för ett påstått felaktigt utförande i förhållande till t.ex. byggherren. När det gäller det andra ledet, är det BKK:s uppfattning att kravet på insikt om ansvaret, t.ex. genom utredning, inte bör ställas lika högt. Dock bör det kunna påvisas någon omständighet som talar för att skadan beror på felaktighet i konsultens handlingar eller en underlåtenhet av konsulten innan beställaren kan bli skyldig att framställa krav mot konsulten.

De överväganden som ligger bakom BKK:s ställningstagande är att det normalt är tämligen lätt att konstatera huruvida beställaren drabbats av skada, däremot är det ofta mer komplicerat att fastställa huruvida skadan beror på fel i projekteringen, vilket talar för att graden av insikt bör ställas högre när det gäller skadan som sådan, och något lägre när det gäller frågan om konsulten är ansvarig. Vidare är konsulten enligt ABK 96 § 12.4 skyldig att utan dröjsmål anmäla krav från beställaren till sin försäkringsgivare. Om skyldigheten att framställa krav skulle uppkomma i ett tidigt skede finns risk att beställare tar det säkra före det osäkra, för att inte riskera att kravet prekluderas, och framställer krav som saknar grund, vilket i sin tur skulle leda till onödiga utredningar hos konsulten och/eller dennes försäkringsbolag. Å andra sidan finns ett berättigat intresse för konsulten och dennes försäkringsbolag att i ett tidigt skede få del av krav där beställaren kan påvisa omständighet som talar för att konsulten är ansvarig.

BKK vill även framhålla att det i ABK 96 inte finns föreskrivet hur skriftliga krav skall vara utformade, utan frågan om ett krav skall anses vara framställt får avgöras i det enskilda fallet utifrån sedvanliga tolkningsprinciper.

Eskilstuna den 8 maj 2006

För Föreningen Byggandets Kontraktskommitté

Lennart Kjellin
Ordförande